

## Abonamente:

1 Lună:  
10 Lei sau 4 Ruble.  
3 Luni:  
25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățători: prețul jumătate.

# ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. GHSIFAR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru.  
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările.

Prim-Redactor: Dr. Ion Maleiu.

## PĂMÂNTUL ȘI ȚĂRANII

Vremurile s'au schimbat. Țăranii moldoveni în urma liberării lor de jugul țarismului, caută acum să se libereze și de iobăgia boierilor.

Ce se petrece acum în Basarabia și chiar în România s'a petrecut de mult în alte țări mai înainte în cultură decât noi. În Franța, sora noastră mai mare, pământul a intrat de multe decenii în mânele acelor cari sânt hărăziți ca să-l rodească. Și dacă Franța este astăzi atât de bogată și dacă țăranul francez își apără țara cu atâta îndârjire și dacă Franța va eși învingătoare, — aceasta o datorște numai și numai improprietății țăranilor, cari odată stăpâni pe pământ și muncitori și economi cum sânt, au făcut din țara lor o adevărată grădina.

În România improprietărea țăranilor a început dela 1864 însă a mers greu fiindcă afară de pământ nu i s'a mai dat nimic, ci a fost lăsat în plata Domnului. — Abia de vre-o 10 ani începe Statul a început să se intereseze mai de aproape de gospodăria lui și să-l îndrumeze ca să facă o plugărie și o gospodărie mai bună spre folosul lui și al țării. — Statul a venit însă cam târziu, căci pământurile date la 1864 sau îmbucătățit prea mult așa că prea mulți din țărani noștri au rămas cu prea puțin pământ și mulți lipsiți chiar cu totul de pământ.

Oricât s'au împotrivit boierii noștri totuși la urma urmei au văzut și ei că este o datorie de buni patrioți mai cu seamă pe aceste vremuri de grea cumpănă pentru țară, ca ei să dea țăranilor cât mai mult pământ. Insuși Regele a făgăduit aceasta țăranilor luptători și învingători dela Mărășești, Mărăști și Oituz ca să le dea cât mai mult pământ din acel al marilor proprietari, precum și tot pământul din Domeniul Coroanei. În spitalele al Casei Rurale și al statului.

Peste 2 milioane și jumătate diserate se vor da țăranilor luptători cât mai în grabă, chiar până în toamna aceasta.

Țăranul român înțelegând de mult că pământ fără parale nu se poate da, nici el nu'l cere. Cere însă și cu drept cuvânt ca să îi se dea pe un preț pe care el să-l poată plăti în termen de 50 până la 60 ani, fără ca să simtă greutatea lui și ca din lotul de pământ ce va cumpăra să poată trăi mai fără grije de cum a trăit până aci.

Ca însă nici proprietarul mare dela care să ia acest pământ să nu fie prea tare obișduit i se va socoti pământul pe un preț care să nu treacă de adevărată lui valoare de folosință.

Statul român dând de veci țăranilor numai soluții adevărate care se ară și ținând pe seama sa sub-solul, adevărată ceea ce se poate găsi în a dăncime: petrol, sare, minerale etc., din care va profita, va scădea prețul cu care va lua pământul dela proprietarii mari, cu o treime și îl va vinde deci țăranilor numai cu trei sferturi din valoarea lui de folosință.

Pământul care se va da deci țăranilor din România va fi ieftin și ei vor putea trăi dacă îl vor munci bine, cu desigur îmbelșugare.

Dar statul român nu va da țăranilor numai pământ, ci le va deschide și un credit ieftin din care ei să poată bine gospodări și apoi îi va îndruma cu agromonii de Stat, ca să facă o plugărie și gospodărie de seamă pentru ca producția țării noastre să sporească din ce în ce.

În aceasta constă reforma agrară din România și nu ne îndoiți, că ea se va înfăptui cât mai repede și spre mulțumirea mai cu seamă a multor obișuite noastre țăranimi.

În Basarabia, ai cărei locuitori țărani sânt frații celor din România și cari ca și aceștia au fost mult obișduiți, de bună seamă că guvernul Republicii Moldovenești se gândeste ca să le facă dreptate și să-i scoată de sub jugul marelui proprietăți.

Povățuitorii Republicii cari sânt cei mai de seamă oameni ai Basarabiei, vor judeca cu

toată serioșitatea cuvenită chestiunea reformei agrare din Basarabia și avem credința că vor satisface în cea mai largă măsură nevoile țăranimeii de aici.

Intr'un articol viitor vom vorbi despre repartitia proprietății în România având în vedere marile ei interese economice ca țară agricolă.

Maximilian Popovici.

## Gazetele rusești și cauza noastră

Gazetele rusești polemizează cu presa română, care învinuște pe ruși că din pricina lor neamul românesc se află într-o stare nemulțumită de grea. Polemizează și cu spusele noastre că inteligența rusă totuși tânjește încă după Rusia Mare.

Aici nu vreau să polemizez din nou. Voi arăta numai cum gazetele rusești fac polemica.

Intr'un articol al meu „Să isprăvit”, scrisesem: Când pe țara îl sprijinea Puschin și alți conducători ai gândirii rusești, atunci vedeam că și poporul este vinovat față de tine „Svobodnia Basarabia”, traducând aceste cuvinte în rusește, adică: „ei mai buni conducători”, și apoi începe polemizarea, fără să înțea, că dăm vina pe cei cari trădădever au făcut istoria rusească, și nu pe acea inteligență visătoare, și înaintată, pe care o laudă Hertzen, și care de fapt n'a făcut și nici n'a avut patință să facă ceva real nici pentru poporul rusești, nici pentru celelalte popoare subjugate.

Această inteligență o respectăm, dar nu o confundăm cu toată masa intelectuală.

Trebule să deosebim și una și alta. Gazetele rusești mai spun și noi nu ne ținem de istoria rusească, îndrăznesc a spune că istoria mișcărilor intelectuale rusești am studiat-o, folosindu-mă de cele mai bune izvoare rusești și când spun ceva totdeauna mă bazez numai pe ea. Dar se poate vorbi despre orice și fără patință și un cu patință cum de altfel pare că face și „Svobodnia Basarabia”, ceea ce se vede din citațiile ei din articolul meu. O astfel de polemici eu nu o pot înțelege. De altfel, poate domni din „Svobodnia Basarabia” nu știu bine românește și nu mă înțeles? În tot cazul nici atunci nu se poate să se scrie în pripă și cu astfel de greșeli față de originalul citat.

Gazeta rusească din Iași „Respublicanet” respărește o parte din articolul pomenit al „Svobodnia Basarabia” și întreabă, dacă o tot dinadinsul socotim inteligența rusă drept inteligență care vrea să fie poporul rus stăpânitor sau numai din neînțelegeri.

Șapoi spune că la această întrebare nimeni nu dă răspuns, ci numai urmează a fi injurată această inteligență în tot chipul.

Trebule să le spunem gazetărilor ruși, că noi nu înțelegem inteligența, ci arătăm numai greșelile ei. Și nu se poate spune că n'ar avea nici o vină.

Nu se poate spune de dănsa numai bine, cum face „Svobodnia Basarabia”. Are și multe vine și cea mai principală chiar față de poporul rus este că în revoluția actuală n'a ținut contact cu el nu l'a condus cum se cade iar în ce privește ținta ei față de alte naționalități: — câteva greșeli ale ei le-am arătat și vom mai arăta și alte păcate ale masei intelectuale rusești și chiar a unora d'n adevărată inteligență rusească.

V. H.

## TREI CORBI

— Pe plaiul scump Românilor...

In largul zării se nătlăniră  
Trei corbi cu glas concănit  
Și lâng'olaltă poposiră  
Pe tidvele soldaților.

Și zise unul: Măi fârtate,  
De unde vii, din Munți Alpini,  
Văzui aceleași frunți bronzate  
Cu ochii negri de latini

Și zise altul: Frațioare,  
De unde vin cu, din Balcani,  
Văzui acelaș om cum moare  
Cu fața asta de țărani.

Și zise-al treilea: Se știe  
De-un an de când sânt în Carpați,  
Că în această dușmănie  
Sunt frați de-un neam, martirizați...

De-atunci se avântară n zare  
Trei corbi cu glas concănit,  
Ducând în lume jalea mare  
A fraților ce se omor.

— Și blestem pe călătorii lor!  
Cassian Munteanu.

## Protestul moșierilor

O delegație a moșierilor basarabeni a plecat la Iași pentru a protesta în contra instrucției agrare, primite de Statul Țării.

Să vedem în ce consta protestarea lor.

Avem în mâni procesul verbal al ședinței Consiliului Alianței centrale a Proprietarilor din Basarabia din 28 Februarie 1918 (neisălit de nimeni: numai cu semnătura: În conformitate cu originalul). La aceasta ședință s'a discutat „chestiunea” însemnată în această Instrucție (a Statului Țării) în fond în privința mării înainte agospodărilor agricole din Basarabia. Moșierii declară că prin protestarea lor au în vedere progresul gospodăriei, și nu interesele lor personale, dar din discuția lor aceasta nu se vede. Mai întâi moșierii atacă Statul Țării pentru declarația de la 2 Decembrie, în care se zice că tot pământul va trece în mâna țăranilor fără plată (nu fără nici o plată) cum spun boierii) Moșierii spun, că acest lucru nu-l poate îndeplini Statul Țării.

Dar în declarația de la 2 Decembrie nu se spune că pământul va trece în mâna muncitorilor fără plată și din partea lor și din partea Statului Țării, așa că mai rămâne loc pentru discuție.

Mai departe moșierii spun, că prin instrucția agrară „Statul Țării deja a recunoscut vremelnicele principii socializării pământului”.

Dacă moșierii ar fi celți cu luare aminte programele partidelor socialiste, ar fi putut vedea că instrucția poate să dea impresia că Statul Țării a recunoscut principiul „naționalizării pământului” și nu pe acela al „socializării”.

Dar după o cercetare mai amănunțită a instrucției nici aceasta nu se vede. Se spune clar, că în vederea momentului de față și foamei care amenință țara, guvernul Republicii ia în seama sa pământurile pentru a regula organizarea lucrului câmpului. În această privință Statul Țării urmează pilda Germaniei, care a făcut acelaș lucru. Și nimeni nu spune, că în Germania se fac pași pentru naționalizarea pământului.

Moșierii spun mai departe că Statul Țării, prin instrucția sa a înălțat definitiv dreptul ina-

nenabil de proprietate, recunoscut în toată lumea, luându-le dreptul la stăpâni acestor proprietăți de a administra, a exploata și a vinde averile lor.

Dar moșierii trebuie să știe, că dreptul la proprietate nu e „inalienabil” în înțelesul absolut al cuvântului și nu e „recunoscut în toată lumea”. Este creștinismul și mai este socialismul, care acest drept nu-l recunoșc.

Instrucția nu ia dreptul boierilor de a administra, a exploata și a vinde averile lor, le oprește numai orice cumpărări, dări în arenda și vinderi de moșii cu scopuri de speculație. Deci ea recunoștește, că aceste toate se pot face, numai cu alte scopuri.

Instrucția recunoștește așa dar dreptul la proprietate, și prin urmare și dreptul de a se bucura cu foloasele proprietăților, adică dreptul de a exploata averile.

Ea îi mărginește pe moșieri numai în ceea ce privește administrarea moșilor, dar firește că întâi, având în vedere împrejurările de azi, și apoi și faptul, că moșierii să nu-l mai stoarcă pe țaran.

Dacă Statul Țării ar fi lasat ca trebile agrare să revie la starea de înainte revoluției, suntem încredințați că moșierii s'ar fi răsunat asupra țăranilor în chip revoltător.

Trecem mai departe.

Vorbind despre comitetele pământului, boierii spun că „în cele mai multe cazuri, devastările moșilor au fost conduse de acest element”, ceea ce nu e adevărat. Se știe ce personal „democratic” au avut aceste comitete, care adesea n'au avut nici un inteligent, necum vre un specialist. Acuma în aceste comitete din 8—9 membri ai comitetului de plasă vor fi — 1 agronom, 1 judecător de pace (adesea boier) și un împuternicit al ministerului de agricultură. Apoi să sperăm, că și din cei 5 membri din partea zemstvei de voloste vor fi și oameni inteligenți, așa că nu putem să ne înălțim de înainte în contra personalului comitetelor agrare.

În firul mai departe al discuțiilor se vede că nu dorința de a ajuta organizarea muncii câmpului îi mână pe ei, ci faptul că le sânt atinse intrucâtva interesele lor proprii, cari ar voi să le rămâie neștirbite. Oare se poate

această după ce s'a vărsat atâta sânge!.. Motivele lor aici sânt: că se trece principiul „beati possidentes”, adică fericii sânt cei ce au (țărani), parcă ei sârmanii n'au de acumă nimic. Apoi mai spun că „are să mărească dezordinele pe la sate, mărind peste măsura lăcomia țăranilor pentru hrăpirea de pământ”. Pe urmă spun ceva mai deschis: „Este greu de înțeles pentru ce țăranii trebuie să se îmbogățescă în paguba proprietarilor”. Ah domnilor proprietari! Este greu de priceput pentru ce dumneavoastră v'ați îmbogățit în paguba țăranilor?

Prin aceasta proprietarii vor, firește, să sperie lumea cu fel de fel de nevoi ce trebuie să vie din partea țăranilor. Aceste vorbe ajung la culme, când ei afirmă că art. X al instrucției „reprezintă dela sine deplinul reflex al aspirațiilor programului maximalist”. Vra să zică și guvernul german, guvernul „junților” introduce în viață programul maximalist, când mobilizează tot inventarul, pentru a lucra cât mai mult pământ?

Moșierii se plâng că banii de pe arenda vor fi depuși în depozitul consiliului de miniștri și se poate că nu vor fi întorși, prin ce li se dă încă o lovitură. Încă nu se știe dacă această lovitură se dă sau nu. Chestiunea trebuie să se ridice în Statul Țării. Deși s'or întoarce poate banii, ei totuși trebuie depuși în depozitul Consiliului de miniștri, ca să se servescă ca un împrumut, căci boierii noștri de obicei nu sânt prea dispuși a ajuta prin împrumuturi interne. Mai ales că acumă, cu pacea, se desclădă locurile de viliagatură (curortele) din Germania, și banii pot apuca într'acolo...

Ca o dovadă că guvernul nu va putea organiza sămănarea ogoarelor și adunarea recoltei, boierii arată că chiar în timpul de pace țăranii lucrau numai 55,45% din tot pământul arabil, și proprietarii — 44,65%. Si cum acumă guvernul Republicii crede că țăranii, după atâta anarhie, după nevoile războiului, vor lucra nu 55,4% ci poate și până la 90%, care li se vor da?

Dar cu cine au lucrat proprietarii pământurilor lor? Nu cu țărani? Și acumă guvernul tocmai de aceea le și restrânge dreptul de a administra moșile, ca înai cu dreptate să se facă lucrul pe care îl făceau ei până la război. Deci această dovadă n'are nici un temei.

La sfârșit moșierii sperie din nou lumea că instrucția va duce țara la „lipsa generală de pâine și sărăcie”. Noi nu credem că se va întâmpla aceasta. Dar și dacă s'ar întâmpla, apoi nu din pricina guvernului Republicii, ci din alte pricini cari nu pot fi prevăzute.

În tot cazul prin „Instrucție” țăranul nostru — dealtfel prea puțin vinovat, căci deși a pradat, și el în unele cazuri, a făcut-o această inconștient, — scapă de răzbureroa conștientă a boierilor.

V. H.

## MOLDOVENII ȘI NEMOLDOVENII ÎN BASARABIA

Ne-au venit din unele părți plângeri că am voi să obișduim pe locuitorii nemoldoveni din Basarabia și să-i izgonim din țară. Aceasta nu este așa. Noi am cerut și cerem izgonirea din Basarabia numai a acelor nemoldoveni, cari lucrează împotriva intereselor țării și cari vor ca țânăra Republicii moldovenească să fie nimicită și băgată iarăș în jug străin. Nu se împacă cu punctul nostru de vedere nedreptățirea cetățenilor de alt neam, cari trebuie să se poată bucura de toate drepturile cetățenești și naționale.

În ziua de 1 Martie a intrat în Chişinău Regimentul 2 de Vânători „Regina Elisabeta”, pentru a urma cu paza cinstei, libertății și avuturilor fraților noștri Români Basarabeni.

Regimentul 2 de Vânători este unitatea în care Altea Sa Principele Carol al României, Moștenitorul Tronului, pentru prima oară și-a început greaua slujbă de soldat în serviciul țării românești.

## Vânătorii României

Încă de pe timpul războiului pentru independența României acest falnic regiment a dovedit Rușilor și Turcilor că Românul știe să se bată și să fie credincios atât Capului Oștirii și Drapelului, cât și tovarășilor săi de pe atunci, Rușii.

În aprigul asalt dela Grivița, Vânătorul Grigore Ion trece singur prin baioneta garda drapelului turcesc ce se afla pe redută, îl cucerește cu ajutorul a încă trei vânători și apoi îl prezintă la picioarele Domnitorului Carol, care, drept răsplătă îi dă drapelului Regimentului 2 de vânători Cordonul „Stelei României”.

În 1916 la prima sunare a trâmbițelor Regimentul 2 de Vânători, a trecut printre cele dintâi regimente ale noastre granița, pentru desrobirea Transilvaniei și pentru întregirea neamului.

În vara anului 1917, după o puternică pregătire de artilerie, Vânătorii din Regimentul 2 au atacat cu putere și vitejie pe Nemți, cucerind în 3 zile un teren fortificat la care dușmanul muncise 8 luni de zile.

Fuga Nemților dela Mărășți precum și groaza ce au căpătat de acești Vânători, e cunoscută de toată lumea. „Draci verzi”, i-au numit în groaza lor vrăjmașii.

Dar la Muncelul și Varnița! „Tavarășii” Ruși fugiseră de pe poziție descoperind flancurile acestui regiment. Inamicul aproape îl încercuise. Dar Vânătorii prin zidul de vrăjmași își deschid drumul și împing îndărăt la vechile poziții stabilind definitiv frontul caro a rămas până azi.

Toate eforturile dușmanilor de a da îndărăt pe Vânători, au fost respinse sângeros. Aci, a murit Căpitanul Petre Ștefănescu; tot aci s'au stins din viață Locotenentii Victor Manu și Bălănescu, unii din cei mai bravi ofițeri ai armatei Române.

Vânătorii din al 2-lea Regiment soseser azi în Chişinău cu sufletul plin de dragoste pentru frații noștri Basarabeni. Ei vor fi tugeri păzitori ai Capitalei Republicii Moldovenești, ai fraților noștri și ai tuturor acelor cari au gânduri drepte și cinștite.

Ei nu vor uita niciodată că sânt strănși sub drapelul pe a cărui flamuri Regele României a pus în semnu de neîntrecută vitejie cele mai mari decorații „Mihai Viteazul” și „Virtutea Militară”.

George I. Poppa

TRATATIVELE DE PACE  
ALE ROMANIEI

Asupra târguicilor de pace dela Bucureşti nu sunt ştiri hotărâte. Se vorbeşte că demisia guvernului Averescu ar fi primită şi în locul lui ar veni la cârma ţării Alexandru Marghiloman, care să ducă mai departe desbaterile de pace cu Germania.

Până în momentul de faţă însă, s'vonul acesta nu este adevărat.

## Istoria se repetă

Când domniile vechi Moldove luau vr'o măsură, ori făceau vr'o lege, care nu le prea venea la socoteală boierilor, atunci aceştia işi îndreptau privirile spre vecini, cerând dela dănsii ajutor împotriva Domnului, care îndrăznea a le ştirbi vre-unul din multele drepturi, de care ei, boierii, se bucurau de atâtă amar de vreme, dar de care le era cam greu a se lipsi. De zeci de ori s'au îndreptat boierii noştri şi către Unguri, şi către Polonezi şi, chiar către Tătari. Iară când Ţara a căzut sub călcăul Turcului, şiruri întregi de solii boiereşti au început a curge la Constantinopol, care cu jalbo asupra Domnului, care cu rugăciuni prea plecate — să li se mai dea din cele drepturi. De câtă linguşerie jomică şi urăcioasă erau pătrunse aceste „rugăciuni” — „Magzaruri”, pe care boierii noştri de pe vremuri le îndreptau către „Inalta Poartă”. Ascultaţi Magzarul boierilor Moldoveni din 1805:

„Noi, preta plecaţi şi supuşi, Metropolitan, episcopii şi toţi boierii Moldovei, care din început, ca o scumpă moştenire, credinţă de la moşii şi strămoşii noştri, către hrănitoarea prea puternică Impărăteşii Mării, a ne înfăţişa cu acest al nostru prea plecat Magzar, care cu genunchii plecaţi aducem la prea strălucitul prag al Impărăteşii Mării şi cu glasuri umilte ne rugăm să fie ascultată această a noastră prea plecată rugăciune şi cerere ce o facem asupra împunţării slujbei ce avem dela locuitorii ce sed pe moşile noastre.”

Mai departe boierii cer — cu umilţă, ca îndurarea hrănitoarei împărăţii să-i umbrească şi pe ei, — să le încuviinţeze a lua dela ţărani o zeciuială a zilelor de muncă, adică din zece zile una pentru ei, în locul acelor 12 zile, care le lucrau ţărani boierilor până atunci.

Vrednicii urmaşi ai boierilor din 1805 boierii noştri de astăzi, răsfădati vechile hrizoave domneşti şi „Magzaruri prea plecaţi”, şi-au amintit de căruşa bătăută de strămoşii lor. Un nou „Magzar” s'a izvodit (în limba strămoşească, pe care au uitat-o, ba chiar au urât-o şi o urăsc încă urmaşii vechilor boierii) şi parvonii luaţi din drum, şi o nouă solie boierească a pornit spre a căuta „dreptate”. Dar a răcit biata solie: căruşa vechi nu l-a mai dus în capitala sultanului, ci în inima vechii Moldove.

Credem şi nădăjduim, că acolo solia boierească nu va găsi ceea ce doreşte.

G. Nastase

## Cronica politică

— Sfatul Ţării —

Ce se numeşte Sfatul Ţării în Republica Moldovenească?

Priceput lucru este, că Sfatul Ţării la Moldoveni este organul dreptăţii şi izvorul înțelepciunii izvorul din care Moldovanul poate să soarbă aza care de o sută de ani înseamnă. Luptătorii dreptăţilor moldoveneşti l'au înfiinţat, şi cu înfiinţarea Sfatului Ţării, s'au ridicat întunerecul de pizmaşi asupra neamului românesc, s'au turburat iadul şi s'au cutremurat şi aveau, şi nu-şi poate da sama nici azi cum un norod înmormântat, un norod întunecat, şi de lume uitat să ridice puternic. Au trimis aveauza puterea sa, să surpe tot ce este sfânt al norodului celui blând, au ridicat nori şi fulgere cu trăsnete înfricoşate, şi puţin puţin şi eram călcaţi, poate şi pe veci, de nu ne-ar fi scos de supt canga şi aripa hiarii fraţii noştri cei adevăraţi, fraţii de peste Prut. Iară s'au miluit şi ne-au scos cu sângele fiilor săi care din destul s'au vărsat, ca noi să înviem, ca noi să trăim, ca noi să ne luminăm să şti cunoaştem lumina zilei. Iară, noi astăzi facem ochi, dar ochii noştri, de urdori încă-s bolnavi şi nu putem încă a ne uita la lu-

mina fără de ochelari negri. Şi ni se pare că încă multă vreme durere avem să tragem până când vom da peste doctorul care ştie lecul. Dar totuşi Republica moldovenească, multămită României, încrează în Sfatul Ţării, şi par'că ai crede că-i parlament ca şi'n alte ţării, numai să deosebeşte că-i pe toată lăţimea platformei democratice şi mai presus, prin alte ţări parlamentul e lumina ţării. La noi însă nu e tocmai așa, căci astăzi în Sfatul Ţării se face un fel de politică internațională.

Acuma însă e veacul în care toate neamurile să-şi caute cuibul, şi Sfatul ţării trebuie să priceapă tanta sa. Caută lecul şi să ridice parlamentul Republicii moldoveneşti la treapta cea cviniioasă ca măcar ceva ceva, să se învrednicească a se numai parlament.

Parlamentul nu-i sinagogă ori bulvard, da-i scannul înțelepciunii lui Solomon şi ţării lui Samson; în el trebuie să se grăiască cu limba ca dela Duhul sfânt, dar nu cu aceea născocită de Ruşi, că tot ceea ce este dela om pierd, dar ceea ce este dela Dumnezeu în veci va fi.

Teodor JIreghie

## Circulară

În vederea începerii muncilor agricole şi asigurării unei bune producţii, e necesar ca tot pământul Basarabiei să fie lucrat din timp, astfel ca populaţiunea să poată avea hrană destulă şi eficientă.

Până la fixarea condiţiunilor de împărţea de către Sfatul Ţării din Chişinău, ordon următoarele:

Preşedinţii Volostelor, în Voloste şi Primariile Comunitelor respective din ţinutul Benderului, vor sili locuitorii din sate să iasă îndată la munca câmpului; se vor face cât se poate de multe sămănături pe câmpuri, iar în grădinile de prin sate se vor semana, fără nici o excepţie, legume.

Deoarece mulţi proprietari au plecat şi se găsesc azi dincolo de Nistru Preşedinţii Volostelor şi Primarii se vor înjina de următoarele norme în împărţea pământului:

I. Pământurile obştilor şi satelor precum şi proprietatea sătenilor, se vor lucra ca înaintea, de Obştea satului şi sănăi proprietari, fără a se lăsa decât imaşul de neapărătă trebuinţă.

II. Pentru pământurile proprietarilor şi arendaşilor prezenţi, sau care au un reprezentant, vor fi întrebati ce pământ, înţeleg a lucra ei singuri fiind ţinuţi de această declaraţiune, iar restul se va împărţi de comun acord la locuitorii.

III. Pentru proprietarii şi arendaşii absenţi, întreaga moşie se va da la ţărani de de către Primării, cu aprobarea Volostelor respective, iar banii ce vor rezulta din această arenda se vor depune pe numele proprietarului, sau arendaşului. Preţul arendei va fi cel hotărât de către Sfatul Ţării, fie unitar sau pe categorii de pământuri.

Toţi ţărani ce vor lua pământ din categoriile a II-a şi a III-a, vor plăti o arună de 5 (cinci) ruble, pentru fiecare desetină, afară dacă nu-l are pe temelul unei învoeli speciale, iar restul se va plăti la strângerea recoltei înainte de a fi cărată acasă.

Volostele şi Primăriile vor ţine tablouri în regulă de toată împărţea de pământuri, astfel ca să se vadă oricând care o (situaţia) distribuţi.

În caz când va fi neînţelegere între două Comune asupra porţiunilor de pământuri ce urmează a lua

fiecare Comună, se va judeca de Volostele respective, care însă va supune împărţea aprobării Comandamentului Diviziei 2-a Cavalerie din Cimişlia.

Sămânţa se va dobândi prin autorităţile comunale, cărora Comandamentul le va da tot sprijinul necesar pentru a le putea cumpăra cu preţuri cât mai efine.

Domni rezidenţi ai Volostelor şi Primarii sunt rugaţi a aduce această cunoştinţă locuitorilor şi a întocmi îndată tablouri pentru ca cu începere dela 10 Martie a. c., toţi cei ce pot lucra, să iasă la munca câmpului.

Se vor raporta (se va da de ştire) acestui Comandament, toţi acei care vor lua pământ şi nu-l vor lucra, spre a fi traşi la răspundere.

Nu mai îndoesca ca, autorităţile Comunale, proprietarii mari şi mici, precum şi sănăi îşi dau seama de însemnătatea ce o are munca pământului, căci numai astfel trahul se va putea efine şi dările care se vor pune de Stat se vor plăti mai uşor.

Comandantul diviziei II-a Cavalerie,  
General Adj. Greceanu.

## Serbia sub călcăul duşmanului

Marele scriitor francez Pierre Loti tipăreşte într'o gazetă din Paris un articol mişcător despre soarta Serbiei entropite de Nemţi, Bulgari şi Unguri. Nu este milă pentru poporul sârbesc. Aproape a 4-a parte din populaţie a murit de foamă, de frig, de muncă grea, de boli.

Aproape 200.000 de Sârbi, dintre cari 20.000 femei şi 3000 copii, au fost duşi ca prizonieri în deosebite lagăre din Germania, Austria şi Bulgaria, unde sunt chinuţi în cel mai cumplit chip. În 1916, în anul din aceste lagăre s'a ivit tifosul. În loc de ajutor medical, toţi prizonierii au fost închişi în barăcile lor şi când, în cele din urmă, barăcile au fost deschise — s'au găsit aproape 9000 de morţi, elae peste gramăda.

Pentru cea mai mică vină, prizonierii sunt bătuţi şi chinuţi crunt. Nu li se dă mănăcare zile întregi, sunt ţinuţi ciasuri întregi spânzuraţi cu capul în jos şi alte l.

Viteazul popor sârbesc merita o altă soarte...

„Charles Gervais”  
minunata brânză franceză, se vinde cu 12 ruble duzina. Chişinău Moghilovsca 5.

Delegaţii Basarabiei  
la Regele României

M. S. Regele Ferdinand a binevoit a primi Sămăbătă înainte de amiază în audienţă pe domni I. Inculeţ şi Dr. Gh. Ciuhureanu.

După audienţa delegaţii Republicii moldoveneşti au fost poftiţi la masă de către Majestatea sa.

În numărul de mâine al gazetei noastre, vom publica o dare de seamă mai lungă despre primirea însofletită ce s'a făcut la Iaşi reprezentanţilor Republicii Moldoveneşti.

## Cronica şcolară

Neajunsurile învăţământului popular  
în Basarabia

II

Cu privire la susţinătorii, şcolile foste bisericesti să înfăţişeze mai prost din toate punctele de vedere. Te doare inima, când în apropierea unei biserici pompoase găseşti câte o şcoală tipică, cu ferestrele căpuşite cu hârtie gata să le ia vântul din tâţani, soba hărăbită şi uşa spartă în adevăratul înţeles al cuvântului.

E adevărat apostolat, că şi în atari şcoli se pot găsi învăţători, cari par a nici nu observa şeratul crivăului şi a căror elevi cetesc şi scriu frumos româneste, spun poezii pe întrecute şi făc aritmetică în aceeaşi limba scumpă, fără jalbă şi fără dojene. Dar omul culţat să pune pe gânduri şi singur se întreabă: care aici nu ştie, că corpul copilului în creşterea lui are nevoie de o leacă de căldură şi ce i-se răpeşte acum, nu se mai întregeste nici odată?

Cu ceva, dar nu cu mult mai bine sânt şcolile cari au fost ministeriale şi mai bine să prezintă şcolile susţinute şi până acum de Zemstve. Acestea din urmă sânt clădiri frumoase, igienice, curate, şi destul de bine provăzute cu cele neapărate de lipsă. Mai găseşti câte o recvizită şi în şcolile foste ministeriale, dar în cele bisericesti, afară de câte o tabelă tocită şi crăpată, câteva bănci rele, vr'un dulap hodorigiu şi chipuri religioase — nimic.

Şcolile cele bune ca duh şi conducere se găsesc de obicei în mâna învăţătorilor cu mai mulţi ani de slujba, pe cari mai degrabă practica îndelungată i-a făcut buni învăţători, iar faptul, că şi în mâna învăţătorilor tineri găsim ici-colea câte o şcoală bună, se poate atribui numai deosebitelor lor credinţe şi stăruinţe.

Că religia să predă de preot, n'am nimic de zis. Dar, cântarea, gimnastica, ori desemnul nu se predau de aceia învăţători, ci în cele mai multe locuri de către feje streine şcolale, cum ar fi bună oară un dascăl dela biserică, ori un fost subofiţer, cari habar n'au de pedagogie. Aceasta este în dauna educaţiei.

În şcoala nouă cele mai frumoase lecţii sânt impregnate cu desemnuri spontane şi cu cântări uşoare cari curg în mod firesc din însuşi conţinutul lecţiilor. Învăţătorul şcolale nouă trebuie să fie deci om din tâlpi până în creşter, care întruneşte cele mai de seamă condiţii cerute de la un învăţător întreg.

Acestor învăţători li se cuvine apoi şi o plată cum se cade, ca să poată trăi numai pentru şcoală fără grija ce are să mănânce mâine el şi familia lui.

Plata învăţătorilor de aici a fost numai o batjocură şi a mersul împrejurilor de trai în fiinţă, nici cea croită deacum în acest ţinut nu-i mai bună.

Nu poate fi multă mirare, că unui învăţătorii, cu osiebre acia, cari nu aveau în decursul iernii mijloace economice au părăsit şcoala şi mergând la târguri, s'au cântat alte ocupaţiuni mai uşoare şi mai bănoase, sau au trecut în alte ţinuturi unde leaşa de învăţător e mai bună.

În anul acesta şcoala şi de altfel a trecut prin multe şi mari nevoi. Anul şcolar s'a început numai în Noemvrie. Bolşevizmul şi-a implantat ghiarele haudoase şi în acest sfânt lăcaş. Acum la ţară bătute tifosul şi cu începutul lucrărilor de primăvară copii mai mari să folosesc de către părinţi la săvârşirea acestora.

Câteva icioane vor lumina şi mai bine starea lor.

În satul A. toată inteligenţa să interesează de şcoala, sosirea instructorului e ingrabă auzită, aleargă cu toţii la şcoală şi examinarea muncii tinerii învăţătoare pe încetul li forma unei mici sărbători naţionale.

Şcoala din satul B: pauzează

## „Tribuna”

La Iaşi a început să se tipărească o nouă gazetă zilnică, sub numele de „Tribuna”. Foaia aceasta este organul Partidului muncii; alcătuit acum câteva luni numai.

Noul organ dându-şi seamă că noi „sântem un popor de ţărani” îşi pune în gând să lucreze mai întâi pentru ridicarea ţărâniimii, şi în linia a doua, pentru apărarea intereselor muncitorilor. El era să fie un organ pe cât se poate de democratic.

Dorind izbândă deplină gândurilor bune pe care le urmăreşte „Tribuna”, aşteptăm ca noul organ de luptă să nu se măginească numai la o propagandă democratică teoretică, ci să găsească şi mijloace practice de a-şi înfăptui programul de luptă.

## Dela universitatea populară

Luni în 5 Martie s'au ținut la universitatea populară două conferinţe. Una din partea D-lui profesor D. M. Cădere, care a vorbit despre energie, iar a doua de către D-l profesor Virgil Tempeanu cu subiectul: Cultura adevărată şi cea barbară.

N. T.

## ŞTIRILE ZILEI

Şcoala primară românească în Chişinău. Ieri, Luni, la 5

Martie s'a deschis cea dintâi şcoală primară (începătoare) românească în Chişinău, prin stăruinţa societăţii „Făclia”, şi având ca învăţători pe d-nii Ştefănescu şi Sachelarescu din România.

Să fie într'un ceas bun!

Cursuri de limba română pentru învăţători. Comitetul şcolar al oraşului Chişinău organizează cursuri de limba română pentru învăţători. Cursurile vor fi de o durată de 8 luni.

Se vor deschide începând cu 1 Aprilie. Se vor primi la cursuri învăţători din şcolile primare de toate felurile.

Ordinul ministrului de războiu. În urma unui ordin al ministrului de războiu, comandantul pieţii din Chişinău, din partea Republicii Moldoveneşti, le colonel Juriari, a înştiinţat primăria oraşului ca ea e datoră să încerteze numai pe ofiţerii şi funcţionarii moldoveni cari sunt în serviciul oastei moldoveneşti.

Teatru românesc. Reprezentarea pieselor „Baba Hârca” şi „Cinel-Cinel” de către artiştii teatrului naţional din Iaşi a fost amânata până la 20 Martie.

Concert în Chişinău. Corul Corpului de aviaţie din Iaşi, care a cântat în cinstea delegaţilor Basarabiei cu prilejul petrecerii lor în Iaşi, a hotărât să vie la Chişinău spre a da un concert.

Artişti noi la Chişinău. Pe ziua de 12 Martie s'osea la Chişinău, trei din cei mai buni artiştii ai României d-na E. Drăguţinescu Stinghe cântăreţă vestită, d-nii Niculescu-Banu şi violonistul de forţă Barozii.

Credem că ei vor fi îmbrăţişaţi cu toată căldura.

Congresul învăţătorilor din Bender. În zilele de 28 Februarie şi 1 Martie s'a ținut în Bender congresul învăţătorilor de toate neamurile. Cu toate că la congres au fost tot acei învăţători, cari astă toamnă nu vroiau să înceapă naţionalizarea şcolii, acum ei s'au unit cu aceasta. Congresul a lucrat destul de productiv. S'au dezbătut chestiile despre comitetele şcolare şi comisiile şcolare-naţionale. Apoi sefşa învăţământului de pe lângă Zemstve şi înşfârşit chestia lefii învăţătorilor. La congres au luat parte şi reprezentanţii oştirii româneşti.

Ajutorarea familiilor de prizonieri. Ministerul de războiu oprirea darea de ajutor pentru familiile dăşilor. Actua el a dat o limitare, că aceasta nu priveşte pe familiile, părtaşii cărora sunt în prisoare. Ele vor primi ajutorul, dacă vor dovedi prin documente că au părtaşi în prisoare. Ca documente vor fi scozite — scrisorile prizonierilor sau înştiinţările comandei lor, că ei au căzut în prisoare şi adevăratele comitetelor săteşti cum că cutare prizonier încă nu s'a întors acasă.

Societatea de soferi-moldoveni. S'a înfiinţat societatea de soferi-moldoveni. Societatea deschide o şcoală de soferi şi mecanici. Preşedintele societăţii e M. Suruceanu, secretar ştăbs-căpitan Teodor.

Chestia locuitorilor din Estland. În retragerea maximăiştilor în faţa germanilor, ei au dus cu sila de-acolo o mulţime de locuitori şi i-a transportat în guberniile răsăriteze. Germanii au cerut în mod hotarit, ca ei să-i fotoarecă pe aceştia oameni nenoroceşti. Guvernul maximalist n'a arut încotro şi a răspuns că va lua toate măsurile pentru a-i aduce la locurile lor.

Besarabscaia Jisni. Gazeta rusească din loc cu acest nume, care lucrează nu de mult, a început să iasă din nou.

Plecând în Frauţa Douăna Franceza vinde de ocaziune rochiile noi facute la Paris, pantofii şi ghete.

Adresa Hotel de Londra, camera No 26, dela ora 11 până la ora 13.

Plecând în Frauţa Douăna Franceza vinde de ocaziune rochiile noi facute la Paris, pantofii şi ghete.

Adresa Hotel de Londra, camera No 26, dela ora 11 până la ora 13.

Plecând în Frauţa Douăna Franceza vinde de ocaziune rochiile noi facute la Paris, pantofii şi ghete.

Adresa Hotel de Londra, camera No 26, dela ora 11 până la ora 13.

Plecând în Frauţa Douăna Franceza vinde de ocaziune rochiile noi facute la Paris, pantofii şi ghete.

## Cele din urmă ştiri

## Puterile centrale şi Dobrogea

Bulgarii cerând Dobrogea pentru ei, în târguicile de pace cari au loc la Bucureşti, Germania nu e aplicată să împlinească această cerere decât pe lângă mari foloase economice către puterile centrale.

## Târguicile de pace între Rusia şi Ucraina

Viena. Agenţia Nauen înştiinţează, că la Chiev au început târguicile de pace între Rusia şi Ucraina.

## America şi Rusia

Din America vine vestea, că guvernul Statelor-Unite ar fi trimis Congresului Sovietelor o notă, în care li asigură, că va restabili independenţa şi suveranitatea Rusiei.

## Turcii în Erzerum

În urma păcii cu Turcia, Ruşii au părăsit cetatea Erzerum în care îşi fac acum intrarea Turcii. Oraşul arde.

## Japonezii în Siberia ?

Lyon. Se anunţa că oştile japoneze ar fi pătruns în Siberia şi Manciuria. Ele ar fi luat atinţere cu armatele ruseşti credincioase Aliatilor. Se spune, că aceste armate, în care sânt o mulţime de ofiţeri de toate gradele, ar fi puse sub comanda prinţului Lvoff, fost preşedinte cadet al primului consiliu de miniştri după izbucnirea revoluţiei.

## Unde-i Cherenschi ?

Cele din urmă ştiri arată, că fostul cărmator al Rusiei revoluţionare Cherenschi se află acum la Cristiania în Norvegia.

## Noul împrumut de războiu al Germaniei

Nauen. Parlamentul din Berlin a întărit proiectul pentru un nou împrumut de 12 miliarde mărci. Acesta este al 8-lea împrumut de războiu. Până acum Germania a cheltuit cu războiul 70 miliarde de mărci.

## Pacea Rusiei

Din Amsterdam vine ştirea că congresul maximalist din Moscova a ratificat pacea iscălită de guvernul maximalist cu majoritatea de 453 voturi în contra 30.

## Marsul Germanilor din Ucraina

După comunicatul german, e ocupat oraşul Nicolav, aşozat la gura Niprului.

## Urmările păcii

Petrograd. Comunist oficial. — Evacuarea Petrogradului e terminată. Sfatul comisarilor comunei Petrogradiene, cum se numeşte acum guvernul maximalist, a dat dezlegare la apariţia gazetelor „burgheze”, interzise la începutul ofensivelor germane. Agenţia Petrogradului s'a mutat în Moscova. În Petrograd a ramas numai secţiunea el. Troţki şi insemnatul ea ministru de războiu. Serviciul tualului comandant al oastei este desfiinţat.

## Lecţii de limba Franceză

prezenta da Madame Marcelle Dewever, care primeşte de la 12 la 14 ore, ori fi se poate scrie. Uliţa Izmail-kaii No. 9, Chişinău.

## Doctor Dentistă

Moldovancă

Minchevici-Savelieff

născută ŞAPTEFRATI

Oferă servicii sale D-lor ofiţeri şi funcţionari militari din armata română.

Primeşte dela 11-4.

Adresa Feodorova 59 în casa Teatrului Făclia.

Societatea culturală „FĂCLIA”  
caută învăţători pentru cursurile de limba română în şcolile deschise de ea. Învăţătorii, cari doresc să se angajeze la predarea lecţiilor trebuie să poseadă pe lângă limba română şi cea rusă. Să se adreseze la cancelaria Societăţii, Mihailovsca No 59.

Preşedinte Tanţu.